

โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี
เรื่อง ความสำคัญของการปลูกเลี้ยงมะขามป้อมและการผลิตน้ำมะขามป้อมพร้อมดื่ม
วันที่ 16 มกราคม 2553

ณ สำนักงานวิสาหกิจชุมชนกิจกรรมแปรรูปบ้านปอหลวง อำเภอปอเกลือ จังหวัดน่าน

1. หลักการและเหตุผล

มะขามป้อมเป็นไม้ผลตามธรรมชาติที่มีคุณค่าด้านอาหารเพื่อสุขภาพและมีสารสำคัญมากมายที่ช่วยป้องกันและรักษาโรคได้หลายชนิด เนื่องจากการมีวิตามินซีสูงและมีความคงสภาพได้ดี มีแทนนินหลายชนิดและมีสารประกอบอื่นๆ ซึ่งมีรายงานว่าสามารถยับยั้งการแพร่ระบาดของเซลล์มะเร็งและยับยั้งการเกิดเนื้องอกได้ ผลมะขามป้อมที่บริโภคกันอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่หรือเรียกได้ว่าทั้งหมดเก็บรวบรวมมาจากป่าธรรมชาติ ทำให้ไม่สามารถควบคุมปริมาณของผลผลิตและการเก็บปะปนกันมากทำให้ไม่ทราบมาตรฐานด้านคุณภาพของผลที่เก็บมา ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์แปรรูป

ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การนำพืชที่หาได้จากป่ามาบริโภคหรือมาจำหน่ายเป็นวิถีชีวิตที่ไม่ยั่งยืน พรรณพืชที่เป็นประโยชน์จากป่าน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อนำมาปลูกเลี้ยงเป็นพืชเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งนอกจากจะช่วยลดความเสี่ยงจากการใช้ประโยชน์จากป่าแบบเกินกำลังอันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมการปลูกไม้ผลยืนต้นเพื่อเพิ่มความสมดุลทางธรรมชาติและหยุดยั้งการทำไร่เลื่อนลอย

ปัจจุบันเกษตรกรโครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนาซึ่งมีขอบเขตความรับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่สูงครอบคลุมพื้นที่อำเภอปอเกลือและอำเภอเฉลิมพระเกียรติในพื้นที่สูงจังหวัดน่าน ได้ใช้ประโยชน์ “มะขามป้อมจากป่า” แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารจำหน่ายเป็นการค้าเช่นเดียวกัน และมีศักยภาพในการพัฒนาทั้งปริมาณการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์อีกมาก หากได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนั้นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการภูฟ้าพัฒนาในส่วนของ การสร้างรายได้ที่ยั่งยืนให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ จึงเห็นสมควรจัด โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์จากมะขามป้อม จากผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาแบบครบวงจร ตั้งแต่การคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี มีคำแนะนำวิธีการปลูก ดูแลรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีคุณภาพตลอดจนถึงการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ตามความต้องการของตลาด

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปลูกและการแปรรูปจากมะขามป้อม
- 2.2 เพื่อให้ทรัพยากรมะขามป้อม มีการปลูกและการแปรรูปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2.3 เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ดำเนินการได้ให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้สนใจต่อไป

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปลูกและการใช้ประโยชน์จากมะขามป้อมอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 3.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถที่จะแปรรูปจากมะขามป้อมและประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ต่อไปได้

4. รูปแบบการจัดอบรม

- 4.1 การบรรยาย
- 4.2 การสาธิตและการฝึกปฏิบัติ

5. ระยะเวลาการจัดอบรม

วันเสาร์ที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2553 เวลา 08.30 – 17.00 น.

6. สถานที่

สำนักงานวิสาหกิจชุมชนกิจกรรมแปรรูปบ้านบ่อหลวง อ.บ่อเกลือ จ.น่าน

7. ผู้รับผิดชอบ

สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาระบบนิเวศเกษตร และ สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการประสานงานจากสำนักงานเกษตรอำเภอบ่อเกลือ

8. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้สนใจ ประมาณการ 50 คน

9. งบประมาณการจัดอบรม

งบประมาณได้รับการสนับสนุนจากโครงการวิจัย เรื่อง “การวิจัยเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์มะขามป้อมและการพัฒนาการปลูกเลี้ยงเพื่อสนับสนุนโครงการกฐินพัฒนาในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จำนวน 67,200 บาท (หกหมื่นเจ็ดพันสองร้อยบาทถ้วน)

รายละเอียดงบประมาณ

- ค่าสมนาคุณวิทยากร	7,200 บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม	30,000 บาท
- ค่าเดินทางสำหรับวิทยากรและเจ้าหน้าที่	30,000 บาท
รวมทั้งสิ้น	<u>67,200</u> บาท

ขอถวายทุกรายการ

10. สถานที่ติดต่อ

ศูนย์วิจัยระบบนิเวศเกษตร สถาบันค้นคว้าและพัฒนาระบบนิเวศเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาคารสุวรรณวาทกกลีถิจ ชั้น 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0 2579 5556 โทรสาร 0 2579 6515

โครงการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี
เรื่อง ความสำคัญของการปลูกเลี้ยงมะขามป้อมและการผลิตน้ำมะขามป้อมพร้อมดื่ม
วันที่ 16 มกราคม 2552

ณ สำนักงานวิสาหกิจชุมชนกิจกรรมแปรรูปบ้านป่อหลวง อำเภอป่าเกว๋น จังหวัดน่าน

- 08.30-09.00 น. ลงทะเบียน รับเอกสาร และรับประทานอาหารว่าง
- 09.00-09.15 น. พิธีเปิดงาน
กล่าวเปิด โดย ผู้อำนวยการชุดโครงการวิจัยฯ
- 09.15-10.45 น. การบรรยายเรื่อง “การผลิตและปลูกเลี้ยงมะขามป้อมที่เหมาะสมกับพื้นที่”
โดย นายนคร เหลืองประเสริฐ สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาระบบนิเวศเกษตร
- 10.45-12.00 น. การบรรยายเรื่อง “หลักการผลิตเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุปิดสนิทและการผลิตน้ำ
มะขามป้อม”
โดย นางสาวพิสมัย ศรีชาเยช สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
- 12.00-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00-16.30 น. การสาธิตและฝึกปฏิบัติ เรื่อง “การผลิตเครื่องดื่มน้ำมะขามป้อมแบบพาสเจอร์ไรส์
และสเตอร์ไรส์”
โดย นางสาวพิสมัย ศรีชาเยช และคณะ
- 14.45-15.00 น. รับประทานอาหารว่าง
- 16.30-17.00 น. พิธีปิดการฝึกอบรมและมอบประกาศนียบัตร
กล่าวปิด โดย เกษตรอำเภอบ่อเกลือ